

هیدروسفالی

مسیر حرکت مایع مغزی نخاعی از اطراف مغز به درون حفره های مغزی و سپس از یک شکاف باریک به قسمت قاعده مغز و آنجا به اطراف نخاع است. هنگامی که به هر دلیلی تعادل بین ترشح مایع مغزی نخاعی و تخلیه و باز جذب آن به خون به هم بخورد هیدروسفالی بوجود می آید.

علل بوجود آورنده:

به غیر از مسایل ژنتیکی و بعضی مشکلات مادرزادی مسایلی مثل آسیب به سر خونریزی های مغزی، عفونت ها و یا تومورهای مغزی می تواند با مکانیسم های مختلفی با بستن مسیر تخلیه یا ترشح بیش از حد مایع باعث افزایش مایع مغزی نخاعی درون جمجمه شوند. اما شایع ترین و معروف ترین علت هیدروسفالی علت مادرزادی است.

علائم و نشانه ها:

علائم بسته به سن بیمار متفاوت است و سیر بیماری و نوع تطابق هر فرد با این بیماری هم در بروز علائم تاثیر دارند

مثلا در نوزادان که جمجمه هنوز نرم است و شکل نگرفته است افزایش فشار داخل باعث بزرگتر شدن آن می شود. اما به طور کلی علائم این بیماری به دلیل فشار بر سلولهای مغزی به وجود می آیند که شامل استفراغ، تاری دید و دوبینی، اختلال تعادل، اختلال در راه رفتن، بی اختیاری ادراری، خستگی شدید، تحریک پذیری، ازدست رفتن حافظه، متسع شدن وریدهای پوست سر بیمار (هنگام گریه کودک مشخص میشود) است.

تشخیص:

تشخیص قبل از تولد با انجام سونوگرافی زودتر از هفته ی ۱۴ تا ۱۵ جنینی امکان پذیر است. در شیرخواران تشخیص هیدروسفالی بر اساس بزرگی دور سر توام با علائم عصبی پیش رونده است.

ابزار تشخیص اولیه شامل سی تی اسکن و ام ار ای میباشد.

درمان:

هدف اصلی در درمان هیدروسفالی کاهش فشار مایع مغزی نخاعی است. اینکار معمولا توسط روش های جراحی و با استفاده از وسیله ای به نام شانت انجام می شود که مایع

مغزی نخاعی اضافه را از درون جمجمه به ناحیه ای دیگری در بدن که مایع بتواند جذب شود منتقل می کنند و در واقع مثل یک ناودان می ماند که مایع اضافه را در جای دیگری (درون فضای شکمی) تخلیه می کند.

آموزش های به بیمار در بیماران هیدروسفالی:

۱. در صورت بروز تشنج فوراً به پزشک معالج مراجعه نمایید.

۲. در صورت بروز تب بالا و مداوم بیش از ۲ روز سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.

۳. در صورت کاهش سطح هوشیاری سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.

۴. در صورت داشتن سردرد یا گردن درد سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.

۵. برقراری رژیم غذایی کافی و مناسب.

۶. وضعیت نیمه نشسته بیمار در هنگام غذا خوردن و تغذیه با مقادیر کم در فواصل مکرر و دادن فرصت جهت استراحت و آروغ زدن بعد از تغذیه

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

واحد آموزش بیمار

گروه هدف: بیمار و خانواده

www.golestan.ajums.ac.ir

هیدروسفالی

تهیه: خ صادقی، پرستار بخش جراحی اعصاب

منبع: پرستاری کودکان DRS

مهر: ۱۴۰۳